

Triin Lepland
Planeeringute osakond, nõunik
Rahandusministeerium

ETTEPANEKUD

22.09.2020

Vastavat Tele 09.09.2020 e-kirjale esitan ettepanekud Eesti mereala planeeringule.

1. Ettepanek mereala planeeringu põhilahenduse täiendatud seletuskirja alapeatüki 5.6.2 Tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade kujunemine, skemaatilise teemakaardi nr 10 (lk 43) muutmiseks.

Ettepanek on kanda vastavalt alusuuringu „Eesti merealal paiknevate lindude rändekoridoride olemasolevate andmete koondamine ja kaardikihtide koostamine ning analüüsi koostamine tuuleparkide mõjust lindude toitumisaladele“ joonistel nr 13 ja nr 14 esitatult veelindude kevad- ja sügisrände jaotumus Lääne-Eestis põhilahenduse seletuskirja skemaatilisele kaardile nr 10 ning arvestada nende mõjuga tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade hindamisel.

Skemaatilisel teemakaardil on märgitud maismaalindude tähtsamad rändekoridorid Eestis. Samas ei ole skemaatilisel teemakaardile märgitud ega mõjude hindamisel arvestatud veelindude peamiste kevad- ja sügisrände jaotumusega. Märkimata on jäänud ka nn rände „pudelikaelaalad“. Veelindude peamised kevad- ja sügisrände suunad, jaotumus ja hinnangulised rändemahud on toodud mereala planeeringu alusuuringus „Eesti merealal paiknevate lindude rändekoridoride olemasolevate andmete koondamine ja kaardikihtide koostamine ning analüüsi koostamine tuuleparkide mõjust lindude toitumisaladele“. Vastavad joonised 13 ja 14 on leitavad alusuuringu lk 19.

Tuulepargid avaldavad veelindudele otsest negatiivset mõju, st veelindude rände suundasid, jaotumust ja nn „pudelikaelaaladega“ mereala planeeringus arvestamata ja skeemile märkimata jätmine ei ole põhjendatud. Veelindude kaitse kohustus tuleneb nii rahvusvahelistest lepetest kui siseriiklikust õigusest.

2. Ettepanek mereala planeeringu põhilahenduse täiendatud seletuskirja alapeatüki 5.6.2 Tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade kujunemine, skemaatilise teemakaardi nr 10 (lk 43) muutmiseks.

Ettepanek on kanda vastavalt Rahandusministeeriumi tellitud uuringus „Lindude peatumisalade analüüs“, 2019, joonisel 99 esitatult arktiliste veelindude rändekoridorid planeeringu põhilahenduse seletuskirja skemaatilisele kaardile nr 10 (lk 43) ning arvestada nende mõjuga tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade hindamisel.

Skemaatilisel teemakaardile ei ole märgitud ega mõjude hindamisel arvestatud arktiliste veelindude rändealadega Eestis. Arktiliste veelindude (aulid, vaerad, vardid, kosklad, kaurid) skemaatilised

rändekoridorid on esitatud mereala planeeringu uuringus „Lindude peatumisalade analüüs“, Eesti Ornitoloogiühing 2019, joonisel 99 ja lagled joonisel 101.

Tuulepargid avaldavad veelindudele otsest negatiivset mõju, st arktiliste veelindude rändealadega mereala planeeringus arvestamata ja skeemile märkimata jätmine ei ole põhjendatud.

Samuti tuleb arvestada asjaoluga, et tuuleenergeetikaks planeeritud sobivat ala nr 3 läbivad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv) lisas 1 loetletud, kui erimeetmetega kaitsmist vajavad liigid, nagu kaurid, kosklad (väike koskel), hahad (kirjuhahk), lagled. Antud linnuliikide rändeteed üle ala 3 on esitatud eespool mainitud uuringus „Lindude peatumisalade analüüs“, joonisel 99 ja 101.

3. Ettepanek mitte planeerida tuuleenergeetika arendamiseks ala nr 3.

Ettepanek on tuuleenergeetika ala nr 3 mitte planeerida tuuleenergeetika arendamiseks.

Planeeritav tuuleenergeetika ala nr 3 asub lindude rände seisukohast sensitiivsel alal. Seletuskirjas on kirjeldatud, et alal nr 3 tuleb arvestada linnukaitseliste väärtuste olemasolust (ala asub osaliselt veelindude talvise peatuspaiga ja kevadrände piirkonnana olulisel Hülgerahu sensitiivsel alal) ja sellest tulenevalt on suurema arendusriskiga. EOÜ viitab ka mereala planeeringu alusuuringus, et tegemist on tõenäoliselt rahvusvaheliselt olulise veelindude rändekoridoriga (tabel 7, lk 30). Tegemist on suure tähtsusega merealaga (II kategooria), mida läbib tõenäoliselt üle 100 000 veelinnu rändehooaja jooksul. Lisaks on ala olulisus välja toodud ka samas alusuuringus, kus joonistel 13 ja 14 on näidatud tuuleenergeetika arendamiseks sobiva ala 3 juures tekkivad nn rändekoridoride „pudelikaelaalad“.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv) loodusliku linnustiku kaitse kohta kohustab Euroopa Liidu liikmesriike rakendama ka rändliikide suhtes. Linnudirektiivi punkt 4 sätestab järgmiselt: „*Liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevad linnuliigid on peamiselt rändliigid. Need liigid moodustavad ühispärandi ja tõhus linnukaitse on üldjuhul mitmeid riike hõlmav keskkonnaprobleem, millega kaasneb ühine vastutus.*“

Arvestades, et antud ala 3 läbivad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv) lisas 1 loetletud, kui erimeetmetega kaitsmist vajavad liigid, nagu kaurid, kosklad (väike koskel), hahad (kirjuhahk), lagled, ei ole antud linnuliikidele negatiivset mõju avaldavaid tuuleparke antud alale võimalik planeerida.

Kui EOÜ poolt ainult olemasolevate andmete koondamisele tuginev uuring näitab, et tegemist on linnustiku suhtes sensitiivse alaga, on asjakohane juba enne ala nr 3 planeerimist teostada põhjalikud uuringud. Ettevaatuspõhimõttest lähtuvalt peab kaitsvatele või ohustatud liikidele mitte ohte vähendama vaid vältima. Alles pärast lindude täpseid loendusi ning merel läbiviidavate radaruuringuid saaks otsustada ala nr 3 tuuleenergeetika alaks sobivuse või mitesobivuse üle.

4. Ettepanek mereala planeeringu põhilahenduse täiendatud seletuskirja alapeatüki 5.6.3 Tuuleenergeetika arendamiseks sobivad alad muutmiseks.

Seletuskirja alapeatükis 5.6 taastuvenergia tootmine on välja toodud, et tuuleenergia võib aastaks 2050 katta riigi elektritarbimise vajadusest kolmandiku, indikatiivselt on vajalik maht 4500 MW. Seletuskirja alapeatükis 5.6.3 on välja toodud, et mereala planeering määrab tuuleenergeetika

arendamiseks sobivad alad (kogupindalaga 1710 km²), suunised ja tingimused. Planeeringuga määratud sobivad alad realiseeruvad eeldatavasti ca 70% ulatuses.

Seega on mereala planeeringu planeerimise käigus orienteeruvalt arvestatud, millise võimsusega tuulikuid ja kui mitu tuulikut eraldi igale alale võiks perspektiivselt rajada. Palume täpsustada ning lisada ka mereala planeeringus eraldi igale tuuleenergeetika planeeritud alale järgnevad täiendused: (1) igale alale eraldi perspektiivne tuulegeneraatorite arv, (2) igale alale eraldi maksimaalne tuulegeneraatorite kõrgus, (3) igale alale eraldi tuulegeneraatorite võimsused.

Delia Reimann

allkirjastatud digitaalselt